

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Організаційна культура» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ЗВО СВО «Бакалавр» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Предметом дисципліни є вивчення економічних та управлінських аспектів організаційної культури на підприємстві в умовах розвитку сучасної економіки.

Міждисциплінарні зв'язки:

Дисципліна обов'язкова професійної підготовки, тісно пов'язана з дисциплінами «Економічна теорія», а також є базою для вивчення дисциплін «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Організація та планування діяльності підприємства».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. **Метою викладання навчальної дисципліни** є засвоєння основ організаційної культури, а також з'ясування місця цієї дисципліни як складової сучасної теорії управління бізнесом. Водночас актуальним є і вироблення вміння орієнтуватися у соціально-економічних процесах, що формують національні традиції, спосіб життя та ментальність, ознайомлення з методологією комплексного вивчення організаційної культури, що передбачає полідисциплінарний синтетичний підхід до проблеми, а також збагачення загальної культури та навичок мислення студентів.

1.2. **Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Організаційна культура» є:** виявлення закономірностей, причинно-наслідкових зв'язків та альтернативності сучасної організаційної культури. Сучасна цивілізація ввела до наукового обігу багато нових понять, методологічних принципів, нетрадиційних підходів та ідей. Їх пізнання, вивчення явищ, факторів, економічних, соціологічних, статистичних даних залучає студента до способу мислення і культури постіндустріальних країн, полегшує процес орієнтації у складних економічних процесах сучасного світу. До завдань курсу входить також оволодіння досвідом практично застосовувати набуті теоретичні знання в системі управління підприємством.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти має бути сформовані наступні елементи компетентності:

знання:

- організаційно-економічні основи створення і функціонування сільськогосподарських підприємств з різною формою власності;
- основи підприємницької діяльності, спрямованої на створення конкурентоспроможних видів тваринницької продукції та надання послуг відповідно до умов ринку;
- організацію фінансів і кредитування підприємств;
- систему оподаткування підприємств; нормативно-правову базу підприємництва;
- принципи організації і створення бізнесу на базі приватної і державної форм власності;
- організаційно-правові основи створення спільних підприємств, зокрема в тваринництві та їх діяльності.

вміння:

- вільно орієнтуватися в навчальному
- матеріалі; аналізувати різні концепції; робити
- аргументовані висновки; проводити аналогії з
- сучасністю;
- вичерпно відповідати на поставлені запитання, демонструючи знання основних проблем курсу;

- використовувати отримані знання на практиці *професійні якості*:
- підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних забезпечити конкурентоспроможність як окремого підприємства так і галузі,
- *світоглядні якості*:
- уміння максимально використати в своїх інтересах ринкову ситуацію, що склалася або може скластись на визначений проміжок часу, для збільшення виробництва, надання послуг, товарообігу та одержання максимального прибутку;
- оцінити можливості підприємства щодо поліпшення або утримання своїх позицій,
- громадянські якості*:
- вміння захистити інтереси свого підприємства,
- морально-етичні цінності*:
- намагатися покращити життя споживачів підприємства;
- узгодження виробничих, комерційних, споживацьких і суспільних інтересів, врахування обов'язковості забезпечення «соціального блага» та здійснення «соціальної анімації», утворення в соціумі атмосфери ділового партнерства та співробітництва.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 години / 5 кредити ЄКТС.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність, принципи та види організаційної культури

Організаційна культура як наука і навчальна дисципліна, джерела її виникнення та формування. Сутність організаційної культури. Організаційна культура як суспільне та соціальне явище, еволюція її змісту. Основні завдання, функції організаційної культури. Сучасні принципи організаційної культури, її багатовимірність. Організаційна культура як комплекс прийомів та засобів управління. Організаційна культура в системі інших економічних і суспільних дисциплін. Співвідношення організаційної культури з теорією управління та теорією корпоративної культури. Типологія організаційної культури.

Тема 2. Організаційна культура у стосунках з діловими партнерами

Організаційна культура підготовки та проведення ділових зустрічей. Домовленість про зустріч. Критерії оцінки результатів спілкування. Матеріали для обговорення.

Організація зустрічей делегацій. Організаційна культура зустрічі ділових партнерів. Візити ввічливості. Офіційні форми репрезентації. Розміщення учасників зустрічей.

Психологічна культура спілкування: ефективні заходи приваблення партнера, рекомендації щодо досягнення взаєморозуміння, створення сприятливого психологічного мікроклімату.

Організаційна культура ведення переговорів: принципи переговорного процесу, тактичні заходи на переговорах.

Тема 3. Комунікативна культура

Культура і методика проведення виробничих нарад: підготовка, обмін інформацією, аргументування, прийняття рішення. Культура дискусії. Форми конструктивної та деструктивної критики. Культура прийому на роботу та звільнення співробітників. Культура спілкування. Електронні засоби зв'язку. Ділове листування. Спілкування через візитку. Робота з відвідувачами. Комунікативна компетентність керівника та його професійні якості.

Тема 4. Організаційна культура керівника підприємства

Особливості управлінського спілкування: типи особистостей в управлінському спілкуванні, закономірності міжособистісних стосунків, принципи управлінського спілкування, моральні аспекти управлінських рішень. Методики визначення особистісних якостей співробітника: анкетування, соціометрія, тестування та ін. Культурно-виробничий потенціал працівника. Психологізація управління. Компоненти управлінських дій. Духовна культура та моральні якості керівника. Прояви культури керівника в моделях його поведінки у виробничому процесі.

Тема 5. Культура організації праці та виробництва

Наукова організація праці. Системне використання особистісних та групових якостей персоналу. Горизонтальні та вертикальні системи організації праці та виробництва. Контекстуальні навички персоналу як елемент організаційної культури. Культура умов праці та її безпека. Соціально-економічні, організаційно-технічні, психофізіологічні, санітарно-гігієнічні умови праці.

Тема 6. Національні особливості організаційної культури

Спільне і відмінне у процесі формування ділової та організаційної культури підприємств різних країн. Дипломатія в країнах Європи: Англії, Франції, Італії, Німеччині, інших європейських країнах. Дипломатія в країнах Північної і Південної Америки. Особливості дипломатії окремих країн Азії та Сходу: Японії, Китаю, Індії, арабських країн. Дипломатія в Австралії.

Тема 7. Сутність та особливості формування корпоративної культури

Поняття корпоративізму. Основні елементи корпоративної культури, що впливають на її сприйняття робітниками: нормативні документи, кадрова політика, соціально-психологічний клімат, якість виробничої діяльності. Типологізація господарських організацій і особливості впровадження ними духу корпоративізму. Соціальне партнерство та його практичне втілення. Типологізація духовних аспектів корпоративних культур. Власність працівників-акціонерів і корпоративна культура. “Інвестиційна культура”, “культура участі”, “акціонерна культура”, “підприємницька культура”

Тема 8. Імідж корпорації

Поняття “іміджу” фірми. Основні складові іміджу корпорації: емблема; кольори; девіз діяльності; місія діяльності; фірмова докумен-тація; прапор; фірмова продукція. Порядок підготовки іміджу корпорації. Психологічні особливості іміджу корпорації. Роль іміджу корпо-рації у її діяльності. Вплив іміджу корпорації на ділових партнерів, конкурентів, потенційних споживачів.

Тема 9. Управління корпоративною культурою

Засоби і методи управління корпоративною культурою. Переконавання і навчання. Продуктивні методи впливу у виробничому середовищі: проблемного викладу, евристичний, пошуковий. Методи стимулювання. Цільове стратегічне управління. Технократичне та ін-новаційне управління. Філософія управління. Розробка і реалізація програми розвитку корпоративної культури. Прояви корпоративної культури в різних сферах бізнесу. Організаційна культура як системна складова управління корпорацією. Зовнішнє та внутрішнє середовище корпорації. Сучасний світовий досвід формування корпоративної культури.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Завьялова Е. К. Психология предпринимательства / Завьялова Е. К., Посохова С. Т. — СПб., 1997.
2. Лэйхифф Дж. М. Бизнес-коммуникации / Лэйхифф Дж. М., Пенроуз Дж. М. — СПб., 2001.
3. Катков В. Формирование организационной культуры на промышленном предприятии / Катков В. // Упр. персоналом. — 2000. — № 2. — С. 66–70.
4. Ложкін Г. В. Психологія конфлікту / Ложкін Г. В. — К: Професіонал, 2007. — 407 с.
5. Ньюстром Дж. В. Организационное поведение / Ньюстром Дж. В., Дэвис К. Пер. с англ. — СПб., 2000. — 448 с.
6. Палеха Ю. І. Ділова етика / Палеха Ю. І. — К.: 2004. — 389 с.
7. Русинка І. Конфліктологія / Русинка І. — К.: Професіонал, 2007. — 334 с.
8. Савельева В. С. Управління персоналом / Савельева В. С. — К.: Професіонал, 2005. — 336 с.
9. Спивак В. А. Организационное поведение и управление персоналом / Спивак В. А. — СПб., 2000. — 238 с.
10. Спивак В. А. Корпоративная культура / Спивак В. А. — СПб., 2001. — 352 с.
11. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол та етикет / Сагайдак О. П. — К.: Знання, 2005. — 260 с.
12. Циба В. Т. Системна соціальна психологія / Циба В. Т. — К.: ЦНЛ, 2006. — 328 с.

Допоміжна

13. Андреева Г. М. Социальная психология / Андреева Г. М. — М., 1996. — 352 с.
14. Аоки М. Фирма в японской экономике / Аоки М. — СПб., 1995. — 402 с.
15. Грачев М. Суперкадры. Управление персоналом в международной корпорации / Грачев М. — М., 1993. — 252 с.
16. Десслер Гари. Управление персоналом / Десслер Гари. — М., 1997. — 112 с.
17. Дорошева М. В. Подбор руководителя для конкретного коллектива. Подготовка резерва руководителей и выявление сотрудников с лидерским потенциалом / Дорошева М. В. // Психология в бизнесе. — М., 1997. — 328 с.
18. Зигерт В. Руководить без конфликтов / Зигерт В., Ланг Л. — М., 1990. — 328 с.
19. Зайцев Г. Г. Управление персоналом / Зайцев Г. Г. — СПб., 1998. — 328 с.
20. Здравомыслов А. Г. Социология конфликта / Здравомыслов А. Г. — М., 1995. — 426 с.
21. Имидж американской фирмы: как он формируется? // Директор. — 1994. — № 3. — С. 66–70.
22. Максвелл Дж. Шеф и его команда / Максвелл Дж. — СПб., 1998. — 328 с.

Інформаційні ресурси

23. Сайти періодичних видань: «Економіка АПК», «Економіка України», «Пропозиція»